

H E T
R O N
D E E J

Anti-pestprotocol 2025/2026

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Doelen van dit sociaal veiligheidsplan	4
3. Definitie van pesten	5
3.1 Pesten en plagen	5
4. Wettelijk kader	6
4.1. Scholen moeten een sociaal veiligheidsbeleid uitvoeren.	6
4.1. Scholen moeten twee taken binnen het onderwijsteam beleggen. Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden en er moet iemand het pestbeleid op school regelen.	6
4.1.3 Scholen moeten de beleving van veiligheid, de aantasting van die veiligheid en het welzijn van hun leerlingen meten. Zo is er altijd een actueel en representatief beeld van de situatie waar de school naar kan handelen.	6
5. Preventief beleid.	7
5.1 Onderwijsprogramma's	7
5.2 Regels en afspraken	7
5.3 Toezicht	8
5.4 Schoolcultuur	8
6. Signaleren en monitoren	10
6.1 Monitoring	10
6.2 Observatie	10
7. Rollen en verantwoordelijkheid	11
7.1 De anti-pestcoördinator	11
7.2 De vertrouwenspersoon	11
7.3 Leerkrachten	11
7.4 Ouders	11
7.5 Leerlingen	12
8. Stappenplan bij pesten	13
8.1 Melden	13
8.2 De vijfsporenaanpak	13
9. Klachtenprocedure	17
10. Communicatie	17
11. Evaluatie en actualisatie	17
Bijlage	18
Fasemodel	18

1. Inleiding

Op basisschool Het Rondeel streven wij naar een veilige, respectvolle en inclusieve leeromgeving voor al onze leerlingen. Daarbij zijn onze vijf pijlers leidend:

- Wij zijn verantwoordelijk voor onszelf, elkaar en onze omgeving
- Wij tonen respect voor elkaar en accepteren dat iedereen anders is
- Wij willen graag vooruit en gaan uitdagingen aan
- Wij vinden een goede sfeer, plezier, humor en eerlijkheid belangrijk
- Wij lossen zaken op door met elkaar te praten en naar elkaar te luisteren.

Pesten wordt hier niet getolereerd. In dit sociaal veiligheidsplan staat beschreven hoe de school pesten preventief aanpakt, signaleert en aanpakt en welke procedures er daarbij gehanteerd worden.

2. Doelen van dit sociaal veiligheidsplan

- Een veilige omgeving creëren waarin onze leerlingen zich fysiek, emotioneel en sociaal veilig voelen.
- Het bevorderen van sociale veiligheid en een positieve groepsdynamiek in alle groepen.
- Het creëren van een heldere en consistente aanpak voor iedereen binnen de school.
- Het vergroten van bewustwording bij leerlingen, ouders en medewerkers over verschillende vormen van pesten (fysiek, verbaal, sociaal, digitaal).
- Het stimuleren van inclusief gedrag en respect voor verschillen tussen leerlingen.
- Het versterken van de weerbaarheid en zelfredzaamheid van leerlingen.
- Het waarborgen dat leerlingen, ouders en medewerkers weten waar ze terecht kunnen bij pestproblemen of zorgen.
- Het ondersteunen van leerkrachten met concrete handvatten om pestgedrag te signaleren, te voorkomen en aan te pakken.
- Het borgen van een eenduidige registratiemethode voor incidenten, zodat de school gericht kan analyseren en verbeteren.
- Het bijdragen aan een schoolbrede cultuur waarin melden veilig en normaal is.
- Transparantie naar alle betrokkenen over rollen, verantwoordelijkheden en procedures bij pestgedrag.
- Het borgen dat het beleid jaarlijks geëvalueerd en verbeterd wordt op basis van gegevens uit monitoring.

3. Definitie van pesten

3.1 Pesten en plagen

Pesten is gedrag dat min of meer bewust wordt gericht op één of meer kinderen, met als doel én gevolg dat het slachtoffer zich gekwetst, geraakt, vernederd, afgewezen en/of buitengesloten voelt.

Pesten is een vorm van agressie. Het kenmerkt zich vaak door een ongelijke machtsverhouding, waarbij een groep het op één kind heeft gemunt, of een sterkere partij op een zwakkere. Dit gedrag vindt doorgaans in het geheim plaats. Wanneer het wordt ontdekt, is het vaak al weken en in ernstige gevallen zelfs maanden of jaren aan de gang.

Pesten gaat verder dan plagen. Het is belangrijk om deze twee begrippen niet met elkaar te verwarren. De negatieve intentie die bij pesten aanwezig is, ontbreekt bij plagen. Bij pesten is sprake van herhaaldelijk en kwetsend machtsgebruik ten opzichte van een ander kind. Dit kan zich uiten in minachtende opmerkingen over uiterlijk, hobby's of interesses, maar ook in lichamelijk geweld, zoals duwen, aan de haren trekken, schoppen en slaan. Ook het structureel negeren van een kind kan een vorm van pesten zijn.

3.1.1 Voorbeelden pesten

- uitlachen;
- schelden;
- schoppen;
- slaan;
- roddelen
- iemand negeren
- bedreigen;
- spullen van de ander vernielen;
- diefstal of verstoppen van andermans spullen;

3.1.2 Voorbeelden plagen

- Niet gemeen, maar lollig, je kunt er wel om lachen.
- Er is geen winnaar of verliezer.
- Je bent in staat om je te verdedigen, en dit wordt ook geaccepteerd.
- Je loopt geen schade op.
- Het gebeurt bij iedereen.

3.2 Cyberpesten

Cyberpesten, ook wel digitaal pesten of digipesten genoemd, is pesten via het internet, social media of Artificial Intelligence (AI). Het ontvangen van pestberichten, het uitgescholden worden via social media, het ongevraagd gebruik maken van andermans accounts, zonder toestemming foto's en/of video's van een ander op internet plaatsen en teksten of foto's maken/bewerken met behulp van AI met als doel een ander te kwetsen. Dit zijn allemaal voorbeelden cyberpesten.

4. Wettelijk kader

Een veilige schoolomgeving is niet alleen een pedagogische wens, maar ook een wettelijke verplichting. De overheid stelt eisen aan hoe scholen sociale veiligheid waarborgen en hoe zij omgaan met pesten. Dit pestprotocol is gebaseerd op deze wettelijke kaders en geeft concreet weer hoe onze school invulling geeft aan de zorgplicht voor een veilig leerklimaat. Het dient als richtlijn voor leerlingen, ouders en medewerkers om op een transparante en eenduidige manier preventief en handelend op te treden bij pestgedrag. Hierbij sluiten wij aan bij de geldende wet- en regelgeving en landelijke richtlijnen voor sociale veiligheid in het onderwijs. Dit sociaal veiligheidsplan/anti-pestprotocol sluit aan bij:

- **De Wet Veiligheid op school.**
- **De Zorgplicht Sociale Veiligheid.**
- **De verplichting van monitoring van veiligheidsbeleving.**
- **De verplichting om een aanspreekpunt pesten en vertrouwenspersoon aan te wijzen**

4.1. Scholen moeten een sociaal veiligheidsbeleid uitvoeren.

Dit sociaal veiligheidsplan/anti-pestprotocol is bekend bij en transparant naar het team, ouders en leerlingen. Het team zorgt er samen voor dat dit zorgvuldig uitgevoerd wordt.

4.1. Scholen moeten twee taken binnen het onderwijsteam beleggen. Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden en er moet iemand het pestbeleid op school regelen.

In principe zijn leerlingen en ouders binnen Het Rondeel vrij om pestproblemen te melden bij een teamlid bij wie zij zich gehoord voelen. Vervolgens wordt in overleg de weg naar de groepsleerkracht bewandeld bij wie het pestprobleem zich in de klas voordoet. Daarnaast beschikt onze school over twee vertrouwenspersonen die als eerste aanspreekpunt kunnen dienen in gevallen van (vermoedens van) pesten.

Het pestbeleid op school wordt geregeld door de anti-pestcoördinatoren in samenwerking met de intern begeleiders en het schoolbestuur.

4.1.3 Scholen moeten de beleving van veiligheid, de aantasting van die veiligheid en het welzijn van hun leerlingen meten. Zo is er altijd een actueel en representatief beeld van de situatie waar de school naar kan handelen.

Jaarlijks wordt de beleving van de veiligheid door de leerlingen gemonitord door middel van de Kind Centrum Monitor (KCM). Dit is een vragenlijst die de leerlingen individueel invullen, waarbij zij hun bevindingen over de veiligheid binnen de school beoordelen. De uitkomst hiervan wordt binnen het team besproken en vanuit hier wordt er gekeken of er vervolgstappen gezet moeten worden.

Bronnen:

- [Rijksoverheid](#)
- [Inspectie van het onderwijs](#)

5. Preventief beleid.

Pesten voorkomen begint met een sterke, positieve schoolcultuur. Daarom richt onze school zich op het bevorderen van gewenst gedrag, duidelijke regels en een veilige groepsdynamiek. Door structurele aandacht voor sociale vaardigheden en goed toezicht verkleinen we de kans op pestgedrag en versterken we het gevoel van veiligheid voor alle leerlingen.

5.1 Onderwijsprogramma's

5.1.1 De Vreedzame School

Tijdens de lessen van de Vreedzame School worden onderwerpen met alle kinderen besproken en ervaringen worden uitgewisseld. Enkele onderwerpen die in relatie staan tot pesten zijn: omgaan met verschillen; benoemen van positieve kanten van medeleerlingen; voorwaarden voor vriendschap; uiten van onvrede; leren benoemen van problemen; regels voor goed omgaan met elkaar.

5.1.2 Thematisch werken

Op het Rondeel wordt er thematisch gewerkt binnen de wereld oriënterende en kunstzinnige vakgebieden. Hierbij werken leerlingen uit verschillende jaargroepen met elkaar samen. De samenwerking tussen verschillende jaargroepen bevordert onderling respect en begrip. Oudere leerlingen fungeren als rolmodellen en jongere leerlingen voelen zich ondersteund. Deze samenwerking versterkt het groepsgevoel en de sociale cohesie, wat preventief werkt tegen pesten

5.1.3 GOUD-onderwijs

Goud Onderwijs richt zich sterk op het creëren van een positieve schoolcultuur, duidelijke routines en een gestructureerde organisatie. Deze elementen bieden een stevige basis om pestproblemen preventief aan te pakken, nog voordat ze ontstaan.

1. **Duidelijke gedragsverwachtingen en routines**

Goud Onderwijs werkt met concrete regels en voorspelbare routines in de klas en op school. Kinderen weten wat van hen verwacht wordt, zowel in lessen als tijdens pauzes of spelmomenten. Deze duidelijkheid verkleint de kans op conflicten en ongewenst gedrag, omdat er minder onzekerheid en willekeur is.

2. **Focus op positieve cultuur**

Een belangrijk uitgangspunt in Goud Onderwijs is het respectvol behandelen van elkaar. Door dit consequent te stimuleren en te belonen, leren leerlingen positieve sociale interacties. Een cultuur van wederzijds respect maakt het lastiger voor pesten om zich te ontwikkelen, omdat de sociale norm is om elkaar te steunen in plaats van uit te sluiten.

3. **Structuur en toezicht**

Door de organisatie van de school te optimaliseren – duidelijke rollen voor leerkrachten, begeleiders en leerlingen – is er meer toezicht en sneller ingrijpen mogelijk. Onder toezicht en met duidelijke afspraken voelen leerlingen zich veiliger en durven ze pestgedrag eerder te melden.

5.2 Regels en afspraken

- Het Rondeel kent de vijf gouden regels die schoolbreed bekend zijn en nageleefd worden.

1. We zijn verantwoordelijk voor onszelf, elkaar en onze omgeving

- Afspraken nakomen.
- Verantwoordelijk zijn voor elkaar.
- Met anderen meeleven.
- Behulpzaam naar elkaar zijn.
- Zich verantwoordelijk voelen voor het eigen werk.
- Zorgvuldig omgaan met eigen en andermans materiaal.
- Houden het schoolgebouw en schoolplein netjes, schoon en gezellig.

2. We tonen respect voor elkaar en accepteren dat iedereen anders is
 - Stimuleren middels complimenten en positieve waardering.
 - Een positief kritische houding naar elkaar.
 - Ruimte voor een eigen mening.
 - Tijd en aandacht voor elkaar.
 - Voor elkaar opkomen.

3. Wij willen graag vooruit en gaan uitdagingen aan (ontwikkelen)
 - Positieve uitdaging.
 - Zelfvertrouwen vergroten.
 - Probleemoplossend vermogen ontwikkelen.

4. Wij vinden een goede sfeer, plezier, eerlijkheid en humor belangrijk
 - Conflicten willen oplossen.
 - Pestgedrag afwijzen.
 - Op willen komen voor de zwakkeren.
 - Zelfbeheersing en zelfdiscipline.
 - Als iemand ons hindert, vragen wij hem of haar daarmee te stoppen.
 - Als dat niet helpt, vragen we de juf of meester om hulp.

5. We lossen zaken op door met elkaar te praten en naar elkaar te luisteren
 - Luisteren naar elkaar.
 - Elkaar laten uitspreken.
 - Beleefd zijn tegen elkaar.
 - Respect voor verschillen in levensbeschouwing en cultuur.
 - Rekening houden met elkaars gevoelens en wensen.
 - Rekening houden met elkaars mogelijkheden en behoeften.
 - Leren verschillen te accepteren, waarderen elkaar zoals we zijn.
 - Open met elkaar communiceren.
 - Communiceren met als doel elkaar te begrijpen en zaken bespreekbaar maken.
 - Gevoel hebben voor rechtvaardigheid.

5.3 Toezicht

Op onze school werken we met verschillende roosters binnen het team, zodat belangrijke plekken zoals het schoolplein, de fietsenstalling, de hal en de trap altijd adequaat worden bemand. Op deze manier kunnen we toezicht houden en vroegtijdig signalen van ongewenst gedrag opvangen, waardoor we actief bijdragen aan het voorkomen van pestproblemen en een veilige leeromgeving voor alle leerlingen bevorderen. Deze roosters worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld, zodat ze aansluiten bij de actuele bezetting binnen het team en de continuïteit van toezicht en begeleiding gewaarborgd blijft.

5.4 Schoolcultuur

Het Rondeel streeft naar een veilige, positieve en gestructureerde leeromgeving waarin alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Centraal staat de visie van Goud Onderwijs, die uitgaat van duidelijke routines, heldere gedragsverwachtingen en een cultuur van wederzijds respect. Deze aanpak vormt de basis voor het preventief voorkomen van pestgedrag.

Binnen Het Rondeel zijn duidelijke gedragsnormen en voorspelbare routines essentieel. Leerlingen weten precies wat er van hen verwacht wordt, zowel in de klas als tijdens pauzes en buitenschoolse activiteiten. Door deze structuur wordt onveilig gedrag beperkt en ontstaan minder conflicten, waardoor pesten minder kans krijgt om zich te ontwikkelen.

Een belangrijk onderdeel van de schoolcultuur is het respectvol behandelen van elkaar. Leerlingen worden actief gestimuleerd om sociale vaardigheden te ontwikkelen, rekening te houden met elkaar en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag en dat van de groep. Door dit consequent te benadrukken, wordt een positieve sociale norm gecreëerd waarin respect en samenwerking vanzelfsprekend zijn, waardoor pestgedrag preventief wordt tegengegaan.

Daarnaast hanteert Het Rondeel een open-deuren-beleid, waarbij de deuren van de klaslokalen in principe altijd openstaan. Dit bevordert transparantie en toegankelijkheid, waardoor leerlingen en leerkrachten elkaar gemakkelijker kunnen observeren en ondersteunen. Het open-deuren-beleid draagt bij aan een gevoel van veiligheid en gemeenschap, waardoor pestgedrag sneller wordt opgemerkt en vroeg kan worden aangepakt.

De schoolorganisatie van Het Rondeel ondersteunt de cultuur actief: leerkrachten hebben duidelijke rollen en verantwoordelijkheden en zijn getraind om signaleren van beginnend pestgedrag vroegtijdig op te merken. Op de school wordt een beleid gevoerd dat kinderen leert hoe ze conflicten kunnen oplossen en samen positief kunnen samenwerken.

Samengevat creëert Het Rondeel een schoolcultuur waarin structuur, heldere gedragsverwachtingen, wederzijds respect en toegankelijkheid hand in hand gaan met preventie van pestgedrag. Door het werken volgens Goud Onderwijs en het open-deuren-beleid wordt een omgeving geboden waarin leerlingen zich veilig, gewaardeerd en gesteund voelen, en waarin ongewenst gedrag proactief wordt voorkomen.

6. Signaleren en monitoren

6.1 Monitoring

Om pesten vroegtijdig te signaleren en preventief te kunnen handelen, maakt onze school structureel gebruik van verschillende instrumenten die het sociaal-emotioneel welbevinden en de veiligheidsbeleving van leerlingen in kaart brengen. Tweemaal per schooljaar nemen wij via ParnasSys het instrument *Kindbegrip* af bij zowel leerlingen als leerkrachten. Dit biedt inzicht in de sociale dynamiek binnen de groep en de individuele beleving van leerlingen.

Daarnaast vullen alle leerlingen één keer per jaar de *Kind Centrum Monitor (KCM)* in. Deze vragenlijst richt zich specifiek op de ervaren veiligheid binnen de school en helpt ons knelpunten en risicogebieden tijdig te herkennen.

De resultaten van beide instrumenten worden geanalyseerd en besproken door de leerkrachten en intern begeleiders. Waar nodig worden passende interventies ingezet om een veilige en positieve leeromgeving te waarborgen en het ontstaan van peestsituaties te voorkomen.

6.2 Observatie

Binnen de school surveilleren de leerkrachten volgens een vast pauzerooster, waarbij is gegarandeerd dat er te allen tijde minimaal twee leerkrachten toezicht houden op het buitenterrein. Daarnaast zijn tijdens de pauzes altijd twee leerlingmediatoren aanwezig die, onder begeleiding van de surveillerende leerkrachten, ondersteuning bieden bij het handhaven van een veilige en respectvolle sfeer.

Binnen het team heerst een professionele cultuur waarin collega's elkaar actief toe- en aanspreken bij vermoedens van pestgedrag. Dit bevordert de vroegtijdige signalering van problemen en benadrukt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een positief pedagogisch klimaat.

Ook binnen het schoolgebouw zijn volgens vaste roosters teamleden aanwezig op locaties waar mogelijke pestproblemen kunnen ontstaan. Bij het opstellen van deze roosters wordt gebruikgemaakt van de uitkomsten van de KCM, waarin leerlingen aangeven welke plekken zij als 'pestgevoelig' ervaren. Deze informatie wordt structureel meegenomen om het toezicht zo effectief mogelijk te organiseren en de sociale veiligheid binnen de school continu te waarborgen.

7. Rollen en verantwoordelijkheid

7.1 De anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren en bewaken van het anti-pestbeleid binnen de school. Dit houdt in dat hij/zij schoolbrede afspraken en procedures rondom het voorkomen en aanpakken van pestgedrag ontwikkelen, uitvoeren en evalueren. Daarnaast ondersteunt de anti-pestcoördinator de teamleden bij signaleringen en begeleidt zij meldingen van pestgedrag op zorgvuldige wijze. Op basisschool Het Rondeel worden deze taken uitgevoerd door Teun Janssen en Sanne van der Leest.

7.2 De vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon biedt emotionele ondersteuning aan leerlingen en ouders wanneer zij te maken krijgen met zorgen, spanningen of gevoelige situaties. Zij luistert, denkt mee en helpt bij het verhelderen van de hulpvraag. Daarnaast kan de vertrouwenspersoon, wanneer dit nodig is, doorverwijzen naar passende interne of externe hulpverleningsinstanties, zodat leerlingen en ouders de ondersteuning ontvangen die het beste aansluit bij hun situatie. Op Het Rondeel worden deze taken vervuld door Carla van Hemert en Jacqueline Groenendaal.

7.3 Leerkrachten

Het is belangrijk dat de leerkracht alert is op de signalen van pesten. Scholen zijn er om kinderen kennis en vaardigheden bij te brengen. Daarvoor is concentratie nodig; leerlingen moeten "bij de les" blijven. Als pesterijen in de klas de lessen verstoren heeft de leerkracht er een direct belang bij om hier iets aan te doen. Maar pesten is juist ook iets wat lang verborgen blijft en waarvan misschien alleen het topje van de ijsberg waarneembaar is; de leerkracht heeft er dan zelf niet direct last van. Daarom blijft het belangrijk dat ook kinderen en ouders signalen oppakken en doorgeven aan de leerkracht.

Wat kan de leerkracht doen aan preventie:

- Hij/zij erkent de pestproblematiek en neemt preventieve maatregelen.
- Voert gesprekken over pesten en maakt aan het begin van het schooljaar een pestcontract met de groep en handhaaft deze.
- Hij/zij voert leergesprekken met de klas over vriendschap en respect en past aanvullende werkvormen toe.
- Hij/zij blijft op de hoogte van het materiaal dat op de school beschikbaar is over pesten en van recente ontwikkelingen en raadpleegt zo nodig literatuur of websites.
- Gymles, aandacht hebben voor fysieke aspecten, bijvoorbeeld houding, kracht en zelfvertrouwen uitstralen.
- Intervisie met collega's.

7.4 Ouders

Het is van groot belang dat de school in een vroegtijdig stadium door ouders wordt geïnformeerd over signalen van pestgedrag. Dit geldt zowel wanneer het gaat om een kind dat wordt gepest, als om een kind dat mogelijk zelf pest. Door tijdig in te grijpen binnen de klas kunnen onveilige situaties zoveel mogelijk worden voorkomen en bestaande peestsituaties adequaat worden aangepakt. Van ouders wordt verwacht dat ze direct handelen en niet afwachten. Indien de leerkracht naar volgens ouders niet tot een passende oplossing komt, dan kunnen ouders contact op te nemen met de schoolleiding of ATO-scholenkring.

Gedragsverwachtingen voor ouders:

- Houd toezicht op het internetgedrag van uw kind. Zorg ervoor dat u inzicht heeft in welke websites het bezoekt en met wie het contact onderhoudt.
- Maak duidelijke afspraken met uw kind. Stel regels op over de duur van het internetgebruik en kies samen een geschikte nickname (schuilnaam) voor online activiteiten. Leg uw kind bovendien uit welke handelingen wel en niet zijn toegestaan en waarom.
- Vergroot uw eigen kennis over het internet. Hoe beter u geïnformeerd bent, hoe beter u uw kind kunt begeleiden en beschermen.

- Indien uw kind reeds slachtoffer is van pesterijen, ga met uw kind in gesprek en probeer te achterhalen wie de pester is. Het bewaren van bewijsmateriaal is hierbij van groot belang.
- Informeer de leerkracht. Deze kan u mogelijk ondersteunen bij het achterhalen van de dader.
- Hoewel pesten op zichzelf niet strafbaar is, zijn bedreiging, discriminatie en intimidatie dat wél. In dergelijke gevallen wordt geadviseerd de politie in te schakelen, die vaak beter in staat is de identiteit van de dader te achterhalen.
- Indien bekend is wie de pester is, neem dan contact op met de ouders van de betreffende leerling en toon het beschikbare bewijsmateriaal. Indien de pester een volwassene betreft, schakel dan onmiddellijk de politie in.

7.5 Leerlingen

Leerlingen worden actief gestimuleerd om positief gedrag te laten zien en zo bij te dragen aan een veilig en respectvol klimaat binnen de school. Zij leren hoe belangrijk het is om elkaar met zorg en respect te behandelen, zowel in de klas als daarbuiten. Daarnaast wordt leerlingen duidelijk gemaakt dat het melden van pestgedrag géén klikken is, maar een vorm van verantwoordelijkheid nemen. Door zorgen te delen met een volwassene helpen zij zichzelf én anderen, en dragen zij bij aan het voorkomen en oplossen van pestproblemen.

8. Stappenplan bij pesten

8.1 Melden

Het is van groot belang dat pestproblemen tijdig worden gemeld. Alleen wanneer signalen van pesten bekend zijn, kan de school adequaat handelen en zorgen voor een veilige en prettige leeromgeving voor alle leerlingen.

Op basisschool Het Rondeel kunnen ouders, leerlingen, leerkrachten en andere betrokkenen een melding maken bij de persoon bij wie zij zich het meest vertrouwd voelen. De school kiest hier bewust voor, omdat niet onderschat mag worden hoe groot en spannend de stap kan zijn om pesten bespreekbaar te maken. Door het eerste aanspreekpunt vrij te laten, wordt de drempel om een melding te doen zo laag mogelijk gehouden.

Daarnaast hangt er op meerdere locaties binnen de school een routekaart. Op deze routekaart staat de meldingsprocedure kort en overzichtelijk weergegeven, zodat voor iedereen duidelijk is welke stappen gevolgd worden na het maken van een melding. Hiermee benadrukt Het Rondeel het belang van openheid, duidelijkheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid in de aanpak van pesten.

8.2 De vijfsporenaanpak

Op basisschool Het Rondeel wordt de vijfsporenaanpak gehanteerd bij het voorkomen en aanpakken van pestproblematiek. Deze aanpak vormt het uitgangspunt voor het handelen van de school bij signalen van pesten. Hieronder worden de vijf sporen uiteengezet en wordt toegelicht op welke wijze Het Rondeel deze sporen concreet vertaalt naar het dagelijks pedagogisch en didactisch handelen.

- Hulp aan het gepeste kind.
- Hulp aan de pester.
- Hulp aan de zwijgende middengroep in de vorm van het mobiliseren van deze groep.
- Hulp aan de leerkracht in de vorm van achtergrondinformatie over het verschijnsel.
- Hulp aan de ouders in de vorm van tips en achtergrondinformatie.

8.2.1 Hulp aan het gepeste kind.

Tips voor kinderen die gepest worden

- Het is belangrijk te weten dat er nooit een reden mag zijn om jou te pesten;
- Iedereen heeft het recht om zichzelf te zijn;
- Ga er mee naar je leerkracht of naar iemand die je vertrouwt;
- Gesprekken met de ouders;
- Rollenspel;
- Sociale vaardigheidstraining;
- Jaarlijkse deelname aan 'de week tegen het pesten';
- Als je er op school niet uitkomt, vraag dan je ouders om hulp;
- Bedenk voor jezelf een leuke sport of hobby waardoor je andere kinderen tegenkomt. De kans is groot dat je het daar naar je zin hebt en je weer wat zelfvertrouwen krijgt.

Methoden die Het Rondeel toepast om pesten te beëindigen zijn:

- Individuele gesprekken met het kind.
- Gesprekken met de ouders van het gepeste kind.
- Gesprekken in de groep.
- Vreedzame School.

Individuele gesprekken met het kind

Hierin probeert de leerkracht te achterhalen wat de pestgeschiedenis is:

- Wanneer en door wie wordt het kind gepest?
- Wat is de reactie van het kind hierop?
- Wat is de reactie van de groep?
- Worden de signalen door de leerkracht opgemerkt?

Vervolgens maakt de door de leerling gekozen (vertrouwens)persoon met het kind afspraken over direct melden van pesten aan de leerkracht.

De leerkracht zal het pesten in de klas behandelen aan de hand van de al genoemde methoden.

Tevens zal de leerkracht de pester aanspreken op zijn/haar gedrag.

Gesprekken met de ouders

Indien het kind regelmatig gepest wordt neemt de school contact op met de ouders van het kind en vindt er een gesprek plaats met de leerkracht. School en ouders gaan samen op zoek naar oplossingen om het pesten tegen te gaan.

Sociale vaardigheidstraining

Trainingen intern:

Rots en Water

WISH

Tim en Flapoor

Trainingen extern

8.2.2 Hulp aan het gepeste kind.

Hulp aan de pester is nodig. Pesters doen zich sterker voor dan hun klasgenoten en stellen zich daarboven. Ze kunnen agressief zijn en neigen vaak tot agressieve reacties in verschillende situaties.

Ze kunnen hun slachtoffers tiranniseren, klasgenoten opdracht geven het gepeste kind te pesten of dat zelf doen.

Hulp kan bestaan uit:

- Probleemoplossende gesprekken.
- Een rollenspel en andere spelvormen.
- Een gesprek met de ouders.
- Training in sociale vaardigheden.
- Een bestraffend gesprek.
- En als laatste middel: schorsing of verwijdering.

Probleemoplossende gesprekken

Als er gepest wordt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de pester om de oorzaak van het pestgedrag bloot te leggen. Dit is nodig om tot de juiste hulp te komen. De leerkracht heeft hierbij een aantal mogelijke achtergronden van het pestgedrag in gedachten:

- Het niet aangeleerd hebben van waarden en normen op het gebied van respect.
- Ouders corrigeren agressief gedrag niet.
- De leerling kan zelf gepest zijn.
- Problemen van sociaal emotionele aard.
- Weinig aandacht van de ouders.
- Een ongewenst voorbeeld van ouders of andere volwassenen.
- Een ongewenst voorbeeld van leerkrachten.
- Blootstelling aan geweld op tv of in computerspelletje.
- Lichamelijke bestraffing door de ouders.

Is de oorzaak enigszins duidelijk, dan probeert de leerkracht vervolgens de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het gepeste kind uithaalt te vergroten. Dit kan op verschillende manieren en gebeurt meestal in groepsverband.

Rollenspel en andere spelvormen

Rollenspelen, opdrachten uitwerken rondom het ontstaan van vriendschappen en aanverwante onderwerpen kunnen uitgediept worden. Bij een rollenspel kan de leerkracht bijvoorbeeld de pester laten ervaren hoe het is om buitengesloten te worden. In een rollenspel kan een pester duidelijk gemaakt worden wat zijn/haar gedrag teweegbrengt. Zie voor een verdere uitwerking de zwijgende middengroep.

Tevens kan de leerkracht afspraken maken met de pester over gedragsverandering. Aan het einde van elke week kan de naleving van deze afspraken in een gesprek met de leerkracht en de leerling aan de orde komen.

Gesprek met de ouders

Indien pestgedrag van een kind regelmatig voorkomt is het tijd om een gesprek met de ouders van de pester aan te gaan.

Soms veranderen pesters hun gedrag niet en blijven ze een bron van onveiligheid voor klasgenoten. De ouders van de pester worden door school op de hoogte gebracht van de signalen. School geeft duidelijk aan wat hun kind anderen aandoet.

Van ouders wordt medewerking gevraagd om aan het probleem een eind te maken.

Het pestgedrag moet serieus genomen worden, want de school heeft al regelmatig moeite gedaan om het pestgedrag van hun kind op te lossen.

Training in sociale vaardigheden

Deze training wordt ingezet indien de school denkt dat dit de pester kan helpen en de maatregelen die tot dan toegenomen zijn onvoldoende geholpen hebben. De school kan gebruik maken van interne en externe trainingen.

Schorsing/verwijdering

Schorsing kan een uiterste redmiddel zijn om een leerling duidelijk te maken dat zijn/haar gedrag onacceptabel is. Dit zal pas gebeuren nadat andere methoden onvoldoende resultaat hebben opgeleverd.

Verwijdering zal plaatsvinden als het kind op geen enkele manier vatbaar blijkt voor gedragsverandering en het pesten te veel negatieve invloed heeft op de groep. Denk hierbij bijvoorbeeld aan geestelijke en/of lichamelijke mishandeling. Om tot deze stap te komen wordt hierover altijd contact gezocht, via de directie met het schoolbestuur, Ato-scholenkring. Het fasemodel kan inzicht geven in de genomen stappen om tot dit besluit te komen.

Fasemodel

Basisschool Het Rondeel hanteert het fasemodel voor het aanpakken van ongewenst gedrag, waaronder pestgedrag. Dit model bestaat uit vijf opeenvolgende fasen, waarbij elke fase is gekoppeld aan specifieke maatregelen en consequenties. Indien ongewenst (pest)gedrag aanhoudt, kan een leerling worden opgeschaald naar een volgende fase. Wanneer het gedrag aantoonbaar verbetert, is het mogelijk om terug te keren naar een eerdere fase. Het fasemodel biedt daarmee een gestructureerde en transparante aanpak gericht op gedragsverbetering en een veilig schoolklimaat. Voor het volledige fasemodel wordt verwezen naar bijlage 1 van dit document.

8.2.3 Hulp aan de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep bestaat uit vijf subgroepen:

- Leerlingen die meepesten uit angst.
- Leerlingen die mee pesten uit berekening.
- Leerlingen die niet mee pesten, maar die ook geen duidelijk stelling (durven) nemen.
- De enkeling die niet ziet dat er wordt gepest.
- De enkeling met een hoge status in de klas of groep, naar wie - ook door de pesters - wordt geluisterd.

Niets doen aan pesten op school, heeft ook negatieve gevolgen voor de zwijgende middengroep. Hierdoor ontstaan meelopers, opportunisten en zich schuldig voelende kinderen.

Door middel van gesprekken met kinderen die gepest worden en zij die pesten, komen we erachter welke kinderen de zwijgende middengroep vormen. Als je weet wie het zijn kun je ze mobiliseren: actie ondernemen om hun gedrag te veranderen. Als er veel gepest wordt in een groep gaat de sfeer achteruit en is het zelden leuk en gezellig. Hoe langer het pesten duurt hoe slechter de sfeer wordt. Daarom moet het pesten ophouden en is het belangrijk dat de zwijgende middengroep daarin ook zijn verantwoordelijkheid neemt.

Door middel van een gesprek bespreekt de leerkracht de volgende vraag met deze groep; heb je als zwijgende middengroep ook schuld aan het pestgedrag?

Je leert de kinderen zich ervan bewust te worden wat hun gedrag teweegbrengt en verantwoordelijkheid te gaan nemen voor hun gedrag.

Je leert ze hun negatieve betrokkenheid om te zetten in positieve handelingen. Mogelijke stappen:

- Bewustwording; schuldvraag en het leren inleven in posities van anderen (hoe concreter, hoe beter).

- Rollenspel; in het rollenspel komen de rollen van de pester/gepeste/zwijgende middengroep duidelijk naar voren. Kinderen leren zich inleven in posities van anderen en leren het negatieve gedrag te benoemen. Daarna oefenen zij met het gewenste gedrag, bijvoorbeeld: een pester aanspreken op het pesten, (durf te roepen "houd ermee op dat is gemeen"), de leerkracht vertellen dat er gepest wordt, het opnemen voor het gepeste kind.

8.2.4 Hulp aan de leerkrachten

Het pestprotocol biedt de leerkracht handvatten bij het aanpakken van pestproblemen in de groep. Alle hierboven geschetste methoden staan ter beschikking van de leerkrachten inclusief handleiding. De leerkrachten kunnen ten alle tijden beroep doen op hun collega's, de anti-pestcoördinator en de schoolleiding bij pestproblemen in hun klas. Leerkrachten kunnen gebruik maken van collegiale consultatie.

8.2.5 Hulp aan ouders

Tips voor ouders van een kind dat pest:

- Neem het probleem serieus.
- Realiseert u zich dat elk kind een pester kan worden.
- Praat met uw kind en bedenk dat een pester steeds zal proberen zijn haar foute gedrag te minimaliseren. Stel directe vragen.
- Wat doe jij? Wat gebeurt er dan? Waarom doe je dat? Hoe voel je je daarna?
- Neem contact op met de school en blijf in contact. Laat aan uw kind en de school merken dat u dit probleem en de oplossing samen met de school serieus neemt.
- Maak uw kind zeer duidelijk dat u dit gedrag niet tolereert en geef aan wat voor gevolgen pesten heeft voor de slachtoffers.
- Beloon uw kind voor positief gedrag.
- Bedenk dat het veelvuldig kijken naar gewelddadige video's, videogames en televisieprogramma's het gedrag van uw kind negatief kan beïnvloeden. Stel samen met uw kind een kijk- of speelwijzer op.

Tips voor ouders van kinderen die gepest worden:

- Neem het probleem serieus.
- Moedig uw kind aan te praten over pesten.
- Stel directe vragen: wie plaagt er?, wat gebeurt er?, waar gebeurt het? En wanneer gebeurt het?
- Vraag uw kind hoe hij/zij geprobeerd heeft het pesten te stoppen.
- Help uw kind met het bedenken van mogelijke oplossingen.
- Door veel met uw kind te praten kunt u erachter komen welke positie het inneemt in de klas.
- Laat deze gesprekken in een ontspannen sfeer plaatsvinden.
- Kan uw kind moeilijk praten, laat hem/haar een dagboekje bijhouden.
- Zeg in ieder geval nooit dat het "eigen schuld" is als uw kind gepest wordt.
- Stel waar nodig een sociale vaardigheidstraining voor.
- Ga samen met school en eventueel de ouders van de pester samen in gesprek.
- Neem als ouder op positieve wijze contact op met de school in samenspraak met uw kind.
- Zorg ervoor dat je kind het gevoel heeft dat je als ouders achter hem of haar blijft staan.
- Houd de communicatie open, blijf over het pesten praten met uw kind. (Laat het kind ook de fijne zaken van de dag benoemen).

Tips voor overige ouders:

- Neem het probleem serieus: het kan ook uw kind overkomen.
- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas en over wat de leerkracht doet en moedig het kind aan te praten over het pesten in de klas. Onderzoek of jouw kind behoort bij de zwijgende middengroep.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Neem tijdig contact op met de school als je erachter komt dat er gepest wordt in de klas.

9. Klachtenprocedure

Waar mensen samenwerken, gaan soms dingen mis. Er kunnen zich klachten voordoen in de sfeer van ongewenste omgangsvormen op school, zoals pesten, agressie en geweld of ongewenste intimiteiten. Wij gaan er van uit dat de meeste klachten in onderling overleg goed opgelost kunnen worden. We nodigen u dan ook uit om bij ontevredenheid de leerkracht van uw kind aan te spreken of de directeur. Goede interne communicatie, aandacht en respect voor vragen, problemen en meningsverschillen voorkomen vaak het indienen van een klacht. ATO wil met respect en transparant omgaan met mogelijke klachten.

Bekijk de route voor het indienen van een klacht en de klachtenregeling van ATO-Scholenkring.

Heeft u een klacht die u niet binnen de school wilt indienen of bent u niet tevreden over de afhandeling van de klacht dan kunt u terecht bij het bevoegd gezag van ATO- scholenkring via het stafbureau op Coudewater.

U kunt mailen naar info@ato-scholenkring.nl o.v.v. klacht, of bellen naar 073-8507788.

10. Communicatie

Het Rondeel hecht waarde aan zorgvuldige en transparante communicatie over sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van pesten. Het pestprotocol is beschikbaar via de schoolwebsite.

Het anti-pestbeleid wordt jaarlijks met het team besproken, geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. Nieuwe ouders/verzorgers worden tijdens kennismakingsgesprekken geïnformeerd over het pestprotocol en de werkwijze van de school.

Bij signalen of meldingen van pestgedrag worden betrokken ouders/verzorgers tijdig geïnformeerd. De school communiceert hierbij duidelijk over de te nemen stappen.

11. Evaluatie en actualisatie

Het Rondeel evalueert het anti-pestbeleid jaarlijks om de effectiviteit en actualiteit ervan te waarborgen. Deze evaluatie vindt plaats in samenspraak met de anti-pestcoördinator en de intern begeleider.

Onderdeel van de evaluatie is de jaarlijkse analyse van de monitorresultaten op het gebied van sociale veiligheid. Hiervoor worden op Het Rondeel de Kind- en Cultuurmonitor (KCM) en Kindbegrip gebruikt. De uitkomsten hiervan worden besproken en betrokken bij het verbeteren van het beleid.

Op basis van de evaluatie en de monitorgegevens worden, indien nodig, aanpassingen doorgevoerd. Deze worden vastgelegd in een geactualiseerde versie van het pestprotocol, zodat het beleid blijft aansluiten bij de praktijk en de behoeften van leerlingen, ouders en medewerkers.

Bijlage

Fasemodel

Fase 1

Af en toe de afspraken niet nakomen

Bijvoorbeeld: de les verstoren, slecht luisteren, onbeleefdheid, slordig omgaan met spullen, stiekem gedrag, schelden of vloeken, liegen, slaan of schoppen, andere kinderen pesten, woedeaanvallen.

De leerkracht helpt het kind IN de groep om samen te zorgen dat het beter gaat.

Melden bij ouders (fase 1 benoemen).

Fase 2

Regelmatig de afspraken niet nakomen

Bijvoorbeeld: Zie fase 1

Kind-gesprek (gericht op verbetering van het gedrag).

Melding bij ouders en verwachting uitspreken over hun rol en bijdrage.

Advies vragen aan IB-er of andere leerkrachten.

Overleggen of kindbespreking al welkom is.

Deze fase kan meerdere keren (max. 3 keer middels verschillende aanpakken) doorlopen worden. Kinderen die te lang in deze fase blijven hangen, worden met ouders en indien nodig met het collega's een persoonlijk gesprek op school besproken en opgeschaald naar fase 3.

Wanneer we naar fase 3 gaan, wordt standaard het SWV en/of kindbespreking betrokken.

Fase 3

Het blijft lastig om je aan afspraken te houden, of:

Er gebeuren ernstige dingen of

De veiligheid van andere kinderen/ professionals binnen het Kindcentrum aan de Aa is in het geding.

Ernstig gedrag: Stelen, liegen, discriminatie, geweld t.o.v. een volwassene, ernstig geweld t.o.v. andere kinderen, intimidatie of bedreiging van andere kinderen, het niet aanvaarden van gezag.

De leerkracht meldt het bij de teamleider/ IB-er.

Ouders melden dat kind in fase 3 zit en dit toelichten en uitnodigen voor een contractgesprek.

Teamleider, leerkracht en IB-er overleggen over de inhoud van het contract.

Ouders, eigen leerkracht en teamleider/IB-er maken samen met het kind een leerling-contract van 6 weken en het kind en ouders ondertekenen het contract.

Consequentie van overtreding van het leerling-contract: time-out buiten de groep op een vaste plek.

Tussentijds wordt het contract minimaal 2 keer geëvalueerd met leerkracht, teamleider/ IB-er ouders en kind.

Deze data worden tijdens eerste gesprek vastgelegd.

Na 6 weken bespreken de leerkracht, teamleider/ ib-er, ouders en het kind het contract en spreken af hoe we verder gaan.

Als er genoeg inzet voor goed gedrag is, gaat een kind terug naar fase 2

De IB-er denkt samen met de leerkracht, de ouders (en het kind) na over welke hulp van buitenaf nodig is (bijv. onderzoek, training, advies.)

Fase 4

Een kind houdt zich steeds niet aan afspreken

Bijvoorbeeld: zie 1, 2, en 3. Dit gedrag blijft voorkomen.

Herhaling van de acties uit fase 3 (max. 1 keer)

In overleg met de directeur, teamleider en IB-er wordt een plan gemaakt. In het plan worden vrijheid-beperkende maatregelen beschreven om het kind te beschermen tegen zichzelf en de omgeving. Deze maatregelen zijn bedoeld om het kind meer rust te geven. We vertellen dat we hiermee hulp bieden om uiteindelijk goed gedrag te laten zien.

Voorbeelden van een op maat gemaakt plan:

Later op school komen, gelijk naar binnen/ voor de rij uit naar binnen

Niet buiten spelen met de andere kinderen/ met één op één begeleiding naar buiten.

Niet zelfstandig in de gang werken/spelen

Geïsoleerde plek in de klas eten en drinken in eigen ruimte

Verlening leerling contract

Time-out plek/afkoelplek

Onder begeleiding buiten spelen

Niet meer naar de gymles, of: niet gelijk omkleden met de andere kinderen

Samenwerkingsopdrachten ombuigen tot individuele of duo-opdrachten.

Bij schoolactiviteiten (vieringen, festiviteiten) bij de leerkracht blijven

Niet mee op excursies en uitjes buiten school.

Als bovenstaande afspraken afwijken van wet- en regelgeving wordt besproken met leerplicht door directie.

Indien de leerling dermate storend gedrag blijft vertonen en dit ten koste gaat van het functioneren van de leerlingen en het professionals van het Kindcentrum aan de Aa, worden de ouders gebeld en moeten de ouders de leerling op komen halen.

De oudergesprekken zijn gericht op samenwerken met de externen.

Er wordt verteld door de IB-er, teamleider of directeur dat de grenzen in zicht komen van de mogelijkheden die we als school hebben om dit kind op te vangen.

Fase 5

Geen mogelijkheden/perspectief meer op onze school

De grens van de school is bereikt. Procedures om de leerling z.s.m. op een andere plek te krijgen:

Zie schoolgids grenzen aan zorg.

Zie procedure schorsen/verwijderen van ATO-Scholenkring.